

Att ta emot - fast det tar emot

Predikan hållen i Bodakyrkan, söndagen den 24 februari 2008

Några få ord i inledningen av Johannes evangeliet fångar så mycket, Joh 1:12: "Men åt dem som tog emot honom gav han rätten att bli Guds barn, åt alla som tror på hans namn." Och så har vi orden från Jesus själv, lite längre fram i samma evangelium, Joh 20:22: "Sedan andades han på dem och sade: "Ta emot helig ande."

- Ta emot... Ta emot rätten att bli ett Guds barn. Ta emot helig Ande. Sådan är alltså Gud. Men om Gud är sådan, och om kyrkan representerar Gud, hur kan det då komma sig att vi lägger ner kyrkor i en så rasande takt i vårt land? Om Gud är god, om Gud är kärlek, om Gud förlåter oss allt dumt vi gjort och om Gud kan ge oss hopp om ett liv bortom den död vi en gång är dömd alla ska tvingas möta, hur kan då en organisation som förvaltar det budskapet någonsin betraktas som ointressant? Behöver inte alla människor förlåtelse? Säkert. Behöver inte alla människor kärlek. Jo, såklart. Behöver inte alla människor hopp? Utan tvivel. Och om nu Gud bara bjuder ut allt detta, som är så nödvändigt för oss alla, fritt och för intet: Hur kan det då komma sig att det är så tomt i våra kyrkor? Det har jag frågat mig själv många gånger: "Av allt jag inte kan förstå, är nog den gåtan störst ändå. För det Herre förstår jag ej, hur kan man leva utan dig?" Varför tar inte alla människor i Borås emot Jesus? Vilket vettigt skäl finns det att säga nej till honom? Varför står kyrkorna då så tomma?

Fast kanske borde jag först fundera över det där andra bibelordet. Om Jesus andas på oss och säger: - Ta emot helig Ande, varför är det då så tomt i mitt liv? Och kanske, på något sätt, sitter dessa två frågor ihop, för om det inte vore så tomt i mitt liv kanske det inte heller vore så tomt i kyrkan. Vore jag fylld av hans Ande så kanske fler skulle vilja bli detsamma. Så varför har jag så svårt att ta emot? Jesus står där och säger: - Ta emot, men jag måste konstatera att det tar emot. Varför skulle jag annars tveka? Och när jag väl bestämt mig märker jag att det ändå är svårt. Jesus berättade faktiskt en liknelse om det en gång. Låt mig påminna dig, Luk 8:5-8: "En man gick ut för att så sitt utsäde. När han sådde föll en del på väggkanten, och folk trampade på det och himlens fåglar åt upp det. En del föll på berghällen, och när det hade kommit upp, vissnade det bort eftersom det inte fick någon väta. En del föll bland tistlarna, och tistlarna växte upp samtidigt och förkvävde det. Men en del föll i den goda jorden, och det växte och gav hundrafaldig skörd."

Det visar sig att lärjungarna inte riktigt förstår Jesu liknelse. Jag andas ut. Då är jag i alla fall inte ensam där jag sitter med min Bibel och kämpar med orden. Så förklarar Jesus, för alla oss som har lite svårt att förstå, Luk 8:11-15: "Vad liknelsen betyder är detta: Utsädet är Guds ord. De vid väggkanten är de som hör ordet, men sedan kommer djävulen och tar bort det ur deras hjärtan, för att de inte skall tro och bli räddade. De på berghällen är de som tar emot ordet med glädje när de hör det men som inte har något rotfäste. De tror en kort tid, men i prövningens stund avfaller de. Det som föll bland tistlarna, det är de som hör ordet men som längre fram kvävs av livets bekymmer, rikedomar och nöjen och aldrig ger mogen skörd. Men det som kom i den goda jorden, det är de som hör ordet och tar vara på det i ett gott och rent hjärta och genom uthållighet bär frukt."

Gud sår ut. – Ta emot, säger han och sår ut överallt, och ger vem som helst som tar emot, rätten att bli hans barn.

– Ta emot, säger han, och andas på oss. Han som andades en gång, på Adam, så att en död kropp blev en levande människa. Nu andas han på oss och säger: - Ta emot. Andas sitt liv över enkla människor, fulla av fel och brister, så att de blir något mer än förut, hans kyrka, hans levande kropp i världen.

Jag skulle vilja ta emot. Jag mötte honom när jag var ett barn. Jag kände hans närvaro och bad till honom. I inledningen av min tonårstid fick jag också hjälp att ta emot honom. Jag bad min enkla bön, i ett gammalt gistet tält strax invid norska gränsen i de djupa Värmlandsskogarna. Inte vet jag hur han fann dit, men Gud var där, det kände jag tydligt, fast jag växt upp i en sekulariserad familj där hans namn aldrig nämndes, annat än möjligen i en och annan svordom: - Gud, jag tar emot dig, bad jag. Och han tog emot mig.

Och jag har velat ta emot hans Ande. För han har andats på mig. Jag har känt hans kraft dra som en frisk vind genom mitt liv.

Jag har velat ta emot hans kärlek, förlåtelse och gemenskap... Men jag har också märkt att det har tagit emot. Ibland har jag tagit emot, men tappat bort det jag fått. Jag skulle kunna säga som Paulus, Rom 7:15: "...jag förstår inte mitt sätt att handla. Det jag vill, det gör jag inte, men det jag avskyr, det gör jag."

Med sin liknelse hjälper Jesus mig att förstå varför det varit så. Ibland har djävulen kommit och tagit bort det ur mitt hjärta, säger han. Det var ärligt talat inte så bekvämt att höra det. Inte vet jag hur onskan gjort det. Vad har han haft i mitt hjärta att göra? Hur kom han alls in? Var det jag som öppnade dörren?

Andra gånger har det Gud gett mig hamnat på berghällen, d.v.s. på något hårt och kallt i mitt liv. Det har blivit ytligt, utan rötter, och tynat bort.

Jo, så har det varit. Visst har Jesus rätt.

Och så det där med tisslarna. Både bekymmer och själviska begär, har kvävt hans liv.

- Ta emot, sa Jesus. Men att göra det med ett rent och gott hjärta och på ett uthålligt sätt är svårt. Det tar emot.

Varför? Jag tror att det finns många orsaker till det. Låt mig nämna några:

1. Stoltheten

Joh 5:43-44: "Jag har kommit i min faders namn, och ni tar inte emot mig... Hur skall ni kunna tro, ni som vill bli ärade av varandra och inte söker äran hos den ende Guden?", säger Jesus till några människor som ville döda honom. – Ni kan inte ta emot eftersom det är viktigare för er att bli ärade av varandra än att söka Guds ära.

Ni kan inte ta emot eftersom era händer redan är fulla av allt ert eget...

Det tar kanske emot att ta emot från Gud för att vi gärna vill klara oss själva. Att erkänna att jag behöver en Frälsare är ju också att erkänna att jag är en människa med behov av hjälp.

I Romarbrevet visar Paulus att frälsningen är en gåva. Du kan inte förtjäna den. Om du kunde förtjäna den vore den bara för de starka. Du kan inte köpa den. Om du kunde köpa den vore den bara för de rika. Du kan bara få den, om du är ödmjuk nog att be om den. Rom 3:27: "Vad blir då kvar av vår stolthet?", frågar Paulus, och svarar själv på sin fråga: "Ingenting."

Men det tar nog ett tag innan vi förstår varför det är ett fantastiskt och trösterikt budskap, för de flesta av oss vill nämligen inte alls ha "ingenting" att berömma oss av.

Att säga: - Jag behöver Gud, är en akt av ödmjukhet. Det är en kapitulation. Att be om förlåtelse är att erkänna att man misslyckats. Att be om hjälp är att erkänna att man behöver hjälp. Det tar emot att ödmjuka sig. Och ändå är det fullständigt nödvändigt. ”Visst är det fruktansvärt att vara full av fel”, säger Pascal, ”men det är ännu värre att vara full av fel och inte vilja erkänna dem.”

(Knyt din hand och öppna den sakta...) Om du ska öppna en knuten hand måste du släppa greppet om dig själv. Kyrkofadern Augustinus sa. ”Gud ger där han finner tomma händer. Matt 5:5: ”Saliga de ödmjuka, de skall ärva landet.”, sa Jesus, och vände upp och ner på allt – eller kanske vände han det rätt igen. Poängen är den här: Vill du ha Gud i ditt liv måste du vara ödmjuk nog att ta emot honom.

2. Inläring

I en sekulariserad kultur, d.v.s. i en sådan kultur som vi lever i, är man viktig för det man gör. Du t.o.m. ÄR det du gör. Du säger att du är lärare, snickare... Du är det du arbetar med. För att vara lyckad ska man se bra ut, må bra och lyckas väl.

I skapelseberättelsen fanns en annan sanning: Du är vad du är SKAPAD TILL, nämligen en Guds avbild. Det var det barnet som åkte ut med badvattnet när den sekulariserade skolan kastade ut skapelsetron. Människans okränkbara höghet. Istället har vi med Darwin lärt oss att den starke överlever. Det är knappast en budskap om nåd.

3. Tvivel

David Seamands, en känd kristen själavårdare, skriver: ”För många år sedan drog jag slutsatsen att de två största känslomässiga problemen bland konservativa kristna är följande: oförmågan att förstå, ta emot och leva ut Guds villkorlösa nåd och förlåtelse, samt oförmåga att ge ut den villkorlösa kärleken, förlåtelsen och nåden till andra... Vi läser, vi hör, vi tror på nådens goda teologi. Men vi lever inte efter den. Evangeliets goda nyheter om nåd har inte trängt in i känslolivet.”

David Seamands säger att vi har svårt att ta emot. Vi lyssnar till evangeliet och många av oss tror på var enda ord vi hör. Och ändå bär vi kanske omkring på en livslång frågeställning som skaver i själen: Är jag verkligen älskad av Gud? Och kan Gud, som måste ta hand om sex miljarder andra människor, kriser och krig, sjukdomsepidemier och global uppvärmning, ha tid att lyssna till mina böner? Känner du igen frågan?

Så här svarar Jesus, Matt 7:9-11: ”Finns det någon bland er som ger sin son en sten när han ber om bröd eller ger honom en orm när han ber om en fisk? Om nu redan ni, som är onda, förstår att ge era barn goda gåvor, skall då inte er fader i himlen ge det som är gott åt dem som ber honom?” Jesus har just undervisat om bön, Matt 7:7: ”Be, så skall ni få. Sök, så skall ni finna. Bulta, så skall dörren öppnas.”, har han sagt Men Jesus vet att du kommer att sluta att be om du inte tror att det finns en Gud som bryr sig. Han vet att du kommer att sluta söka om du inte tror att det går att finna Gud. Han vet att du kommer att sluta bulta om du inte tror att det finns en Gud på andra sidan dörren som också vill öppna den för att släppa in dig.

Det tar emot att ta emot. Och kanske tar det emot mest av allt för att vi har så svårt att förstå detta.

Jag tänker ibland på mormors gamla lutfisk. När det närmade sig jul köpte mormor en gammal lutfisk som var hård som ett brännbollsracket. Så lade hon den i lut. Där fick den ligga länge. Fast jag inte fick var jag nere i mormors källare och undersökte fisken då och då. Med

tiden blötnade den upp och blev mjuk. Jag tänker att vi blivit så hårda och kalla att vi skulle behöva ligga länge i Guds närhet, stilla i Guds nåd och bara dra den in i vårt inre till dess vi förvandlades, blev mjuka och levande igen.

Det tar tid att förstå och ännu mer tid att ta emot.

Avslutning

Och detta är den tanke jag vill ligga länge i, länge som min mormors lutfisk behövde ligga i lut, för att sakta dra denna sanning in i min ande: "...skall då inte er fader i himlen ge det som är gott åt dem som ber?"

Jesus talar till mig som förälder. Han tar tag i några av mina djupaste känslor för att få mig att förstå. Just nu predikar jag igenom Herrens bön hemma i Korskyrkan. Förra söndagen hade vi kommit fram till bönen "Ge oss idag det bröd vi behöver." Jag tänkte att bröd har vi nog alltid haft, men det har funnits tider då vi fått avstå från osten. När jag började som pastor i en liten församling med små resurser och vi just hade blivit föräldrar hade vi bröd men inte alltid ost. Det var inga stora problem att avstå osten, men ibland var det smärtsamt när det kom till barnen som då och då såg sina kamrater få sådant som vi inte kunde köpa.

Men jag minns också tillfällena där vi fått extra pengar och faktiskt kunde köpa en cykel, lite bättre vinterkläder... Jag har det inte så nu, men det kanske du har, för livet ser lite olika ut i olika tider för oss. Poängen är den här: Jag vet vad Jesus talar om. En av de största glädjejämnerna jag har haft i livet är de tillfällen där jag kunnat köpa någonting extra åt barnen. Att se min son fara omkring som ett Jehu på sin nya cykel när han var liten. Att få ta flickorna till en klädaffär och köpa något fint och se hur glada de blev. Det har varit fint. Jag har inte gjort det för att jag varit tvungen utan för att jag har varit deras pappa. Och Jesus viskar in i mitt inre: - Och ändå Micael är du bara en människa, med en ofullkomlig omsorg och kärlek och med begränsade resurser. Gud är fullkomlig i allt du brister i, och hans resurser obegränsade.

Jag skulle predika på en plats. Johanna, vår yngsta dotter, var liten då. Hon ramlade på lekplatsen och bröt armen, precis innan samlingen. Kan du inte predika ändå?, frågade någon. Din fru kan ju köra flickan till sjukhuset. Jag svarade nej. Jag svarade nej för jag själv inte skulle vilja lyssna till en predikomaskin som struntade i sina barn och pratade på vad som än hänt. Men framförallt svarade jag nej av ett annat skäl. Jag kunde inte predika den gången för jag hade en viktigare kallelse att stå upp för just då. Kallelsen att vara pappa.

Lyssna, Jes 49:15: "Glömmer en kvinna sitt lilla barn, bryr hon sig inte om den hon själv har fött? Och även om hon skulle glömma, glömmer jag aldrig dig."

En bibelvers till med ännu en sanning jag skulle behöva ligga i blöt i, länge, länge. – Gud glömmer inte!

Jag vet inte hur du haft det. Din uppväxt var kanske god och trygg, eller så kanske att din mor glömde dig. Men Gud glömmer inte dig.

Gud har mycket att göra, mycket att rädda och mycket att bry sig om. Men Gud glömmer inte dig.

Min fråga inför bönestunden är den här: Om det finns en Gud, som älskar dig mer än en mamma eller en pappa kan älska sina barn och om Gud dessutom kan allt, vad skulle du då vilja be honom om, just nu. Och om han har något att ge dig idag, vill du då inte också ta det från hans hand? "Sedan andades han på dem och sade: "Ta emot helig ande."